

HỒI THỨ SÁU MƯƠI BA
NGOẠ LONG THƯƠNG KHỐC BÀNG PHƯỢNG SỒ
DỤC ĐỨC VÌ NGHĨA THA NGHIÊM NHAN

Pháp Chánh liền giới thiệu với Bàng Thống :

- Đó là Bàng Rạng tự Vĩnh Ngôn một bậc hào kiệt đất Thục này, hiện bị Lưu Chương gọt đầu vì tội nói thẳng .

Bàng Thống vội lấy lễ tân khách tiếp đãi .

Bàng Rạng nói :

- Xin đưa tôi vào yết kiến Lưu tướng quân, có việc khẩn cấp !

Pháp Chánh vào thông báo, Huyền Đức vội chạy ra chào hỏi .

Bàng Rạng thưa :

- Tướng quân có bao nhiêu quân mã ở hai trại dưới kia ?

Huyền Đức nói thật là tất cả quân của Hoàng Trung và Ngụy Diên đều đóng đây cả .

Bàng Rạng nói :

- Chắc tướng quân quên xem xét địa lý ! Hai trại ở chỗ đất thấp hơn mặt sông Phù Giang . Vậy nếu địch tháo nước rồi chặn binh hai đầu thì toàn thể số quân mã kia sợ không còn ai chạy thoát .

Huyền Đức giật mình kinh sợ . Rạng nói tiếp :

- Tôi xem thiên văn có vẽ chằng lành. xin Tướng quân nên thận trọng.

Huyền Đức bái tạ Bàng Rạng rồi cấp báo Hoàng Trung , Ngụy Diên mau đề phòng địch có thể tháo nước.

Hai tướng Hoàng, Ngụy bèn luân thay nhau tuần phòng. Đêm đó nhân lúc mưa từ Lãnh Bào bèn cho quân đi tháo nước .

Bỗng có tiếng quân hò reo , biết là quân Kinh Châu đã đề phòng, Bào rút lui về nhưng không kịp bị Ngụy Diên, Hoàng Trung vây bắt sống Bào mang về .

Huyền Đức cho chém Lãnh Bào, trọng thưởng các tướng. Chợt có một tướng từ Kinh Châu mang một bức thư của Không Minh tới .

Huyền Đức vội mở ra xem , đại ý như sau . . . *Tôi xem số Thái Ất, thấy năm nay Cương Tinh đóng ở phương Tây ; xem thiên văn lại thấy Thái Bạch đi vào khu Lạc Thành, tôi e bỗng mạng các tướng soái lành ít dữ nhiều . Kính xin chúa công hết sức thận trọng . . .*

Huyền Đức đưa Bàn Thống xem thư rồi nói :

-Có lẽ ta cũng nên về Kinh Châu bàn lại việc này .

Bàn Thống cho là Khổng Minh sợ mình lấy được Tây Xuyên nên ghen tị , liền thưa với Huyền Đức :

- Theo Thống, Cương Tinh về phương Tây, ứng việc chúa công sẽ lấy được Tây Xuyên . Còn Thái Bạch lâm chiếu Lạc Thành, thì ta vừa giết Lãnh Bào, điềm xấu ứng vào địch rồi . Xin chúa công chớ bỏ lỡ dịp này .

Huyền Đức liền nghe theo, cho binh tiến phát.

Hoàng , Ngụy ra đón vào trại .

Bàn Thống hỏi :

- Phía trước kia, có mấy đường tới Lạc Thành ?

Pháp Chánh noi :

- Phía trái ở đường lớn đưa tới cửa Đông Lạc Thành , phía Nam có đường nhỏ đưa tới cửa Tây .

Bàn Thống bảo Huyền Đức :

- Tôi xin đem Ngụy Diên đi tiên phong tiến theo đường nhỏ . Chúa công cùng Hoàng Trung tiến theo đường lớn, hai bên cùng nhắm Lạc Thành mà tiến .

Huyền Đức chợt thấy bản thân trong người, nói rằng :

- Thôi quân sư đừng đi nữa ,đêm qua ta nằm mơ có vị thần cầm roi sắt đánh vào tay mặt ta . E rằng xuất quân hôm nay không tốt .

Bàn Thống cười đáp :

- Làm tướng ra trận, chẳng chết cũng bị xin chúa công đừng tin mộng mị mà kém lòng hăng hái ?

Thế là Thống ra lệnh cho quân sửa soạn, mờ sáng thì lên đường.

Lúc sắp đi chợt con ngựa của Thống quáng mắt té quỵ, hất chủ té xuống đất.

Huyền Đức vội nói :

- Ra trận mà cưỡi con ngựa này không được. Con ngựa trắng của ta đây thuần thực . Quân sư nên dùng nó. Để ta cưỡi con ngựa của quân sư cho .

Thống tạ ơn :

- Thống dù muốn chết cũng không báo đáp được ơn của chúa công .

Xong rồi , hai bên chia ra hai đường mà tiến quân.

Ngô ý , Lưu Hội ở Lại Thành hay tin Lãnh Bào bị chết , bèn họp nhau bàn tính.

Trương Nhiệm nói :

- Phía cửa Tây, có đường nhỏ rất hiểm trở . Tôi xin đem quân ra chặn còn các ông còn giữ cho chắc Lạc Thành . Nói rồi đem quân đi mai phục ngay. Quả nhiên thấy Ngụy Diên kéo quân tiên phong đi trước. Trương Nhiệm cứ đề cho đi, lát sau thấy Bàng Thống cưỡi ngựa trắng đi tới, tưởng là Lưu Bị .

Nhiệm cả mừng, ra lệnh cho quân :

- Hễ tướng cưỡi ngựa trắng đi ngang qua thì cứ . . . làm như thế . . .

Lúc đó, Bàng Thống đi vào đoạn đường chật hẹp, hai bên núi thẳng như vách, cây cối um tùm, bèn nghi ngại hỏi quân :

- Đây là chỗ nào ?

Quân sĩ thưa :

- Chỗ này là đồi Lạc Phượng .

Bàng Thống thất kinh, chợt nghĩ :

- Đạo hiệu ta là Phượng Sồ, chỗ này là đồi Lạc Phượng, thiệt nguy cho ta !

Nghĩ rồi truyền lệnh lui quân, nhưng quá muộn, một tiếng pháo nổ vang, muôn ngàn mũi tên cứng bay xuống, Bàng Thống bị chết giữa đám quân Kinh Châu kẹt cứng tiến lui hết lối .

Một vài tên chạy thoát lên trước báo tin cho Ngụy Diên.

Diên vừa quay lại toan cứu cũng bị cung nỏ bắn xuống như mưa, Diên bèn cứ thẳng lối trước mặt mà chạy về hướng Lạc Thành.

Chạy một quãng lại bị Ngô Lan, Lôi Đổng ở Lạc Thành kéo ra đánh tới, Trương Nhiệm lại từ phía sau đuổi tới, Diên hết sức đánh cũng không thoát được vòng vây , đang lúc nguy khốn, chợt có đạo quân của Hoàng Trung kéo tới cứu . Hoàng Ngụy hai mặt giáp lại đánh thì đại quân Huyền Đức cũng vừa tới, quân Thục thua to lui về .

Huyền Đức trở về ải Phù Quan, lập tức hỏi thăm tin tức Bàng Thống. Có tên quân ở đồi Lạc Phượng chạy về thoát thưa ngay :

- Quân sư cả người lẫn ngựa đều bị tên bắn chết ở đồi Lạc Phượng rồi .

Huyền Đức lăn khóc thảm thiết, mọi người đều khóc theo.

Sau đó lập bàn chiêu hồn tế lễ .

Lại có tin báo Trương Nhiệm đến khiêu chiến.

Huyền Đức không cho ai ra đánh nữa, sai Quan Bình mang một bức thư về gặp Kinh Châu mà rằng :

- Cháu về mời Gia Cát Quân Sư cho Bác !

Nói về Khổng Minh, hồi đó đang tiết Thập Tịch, sai đặt bàn rượu cùng các quan yến ẩm vui vẻ, chợt phương Tây, một ngôi sao lớn sa xuống , ánh sáng lóe lên tứ phía.

Khổng Minh ném ngay chén rượu mà rằng :

- Đau đớn thay ! Xót xa thay !

Các quan còn đang kinh ngạc, Khổng Minh nói tiếp :

- Tướng tinh phương Tây rớt xuống, tánh mạng Bàng quân sư hỏng mất rồi !

Thế là tiệc tan. Cách vài hôm sau, Khổng Minh đang bàn việc với Vân Trường thì có tin :

- Quan Bình về tới .

Quan Bình vào trình thư của Huyền Đức báo tin Bàng Thống đã chết.

Khổng Minh khóc vang lên rồi nói :

- Thế này ta phải tìm ngay tới chúa công mới được .

Vân Trường hỏi :

- Quân sư mà đi, đất Kinh Châu quan yếu này ai trông giữ ?

Khổng Minh nói :

- Qua lời lẽ trong thư, tuy không nói tên, ta cũng biết chúa công định lựa ai rồi... vậy mong Vân Trường gánh lấy trọng trách này .

Quan Công xin nhận lời, Khổng Minh bèn mơ tiệc rồi giao ấn thụ.

Khổng Minh trịnh trọng nhắc :

- Tất cả trách nhiệm lớn lao gởi vào tay Tướng quân đây .

Quan công đáp :

- Đại trượng phu nhận lãnh trọng trách, trừ phi tuyệt mạng mới thôi .

Khổng Minh nghe vậy, lòng chợt không vui. . . nhưng việc đã giao rồi .

Khổng Minh suy nghĩ hồi lâu rồi nói :

- Ta có tám chữ này, tướng quân nhớ lấy, ắt giữ được Kinh Châu.

Tám chữ đó là : " Bắc cự Tào Tháo, Đông hòa Tôn Quyền " .

Vân Trường nói :

- Tôi xin ghi tạc lời Quân sư chỉ bảo .

Bây giờ Khổng Minh thống lĩnh một phần binh mã, lên đường đi Tây Xuyên, sai Trương Phi theo đường Ba Châu mà tới phía Tây Thành, cử Triệu Vân đi tiên phong, đem thủy quân ngược sông lên gặp nhau ở Lạc Thành, Khổng Minh cùng Giản Ung , Tưởng Uyển đi sau.

Khổng Minh lại dặn Trương Phi :

- Tây Xuyên nhiều hào kiệt, xin chớ coi thường, phải nên lấy lòng dân .

Trương Phi hớn hở vâng lệnh. Vào đất Thục, không hề xâm phạm của dân, rồi tiến tới Ba Quận do thái thú Nghiêm Nhan trấn giữ. Đó một danh tướng, tuy già nhưng sức địch cả muôn người.

Nghiêm Nhan giữ thành rất kỹ, Trương Phi cho một tên quân mang thư tới cho Nghiêm Nhan yêu cầu đầu hàng. Lúc này Nghiêm Nhan đã hay tin Pháp Chánh đi mời Lưu Bị vào Tây Xuyên, Nhan than rằng :

- Rước cọp vào nhà, còn mong gì nó hộ vệ cho mình .

Khi Trương Phi kéo tới , có người hiến kế cho Nghiêm Nhan :

- Trương Phi sức khỏe lạ lùng . Nay ta cứ đào hào cho sâu, đắp lũy cho cao, Phi đánh không được tất nóng giận xử tàn bạo với quân lính. Khi quân hấn sanh biến, ta đánh một trận là thắng .

Nghiêm Nhan y kế cho thi hành .

Bỗng có tên quân Kinh Châu kêu xin mở cửa thành để đưa thừa .

Nhan cho vào, đọc thư xong nổi giận mà rằng :

- Thất phu vô lễ ! Nghiêm tướng quân mà hàng giặc à !

Rồi thét quân cắt mũi xẻo ta tên lính đuổi về , tên này về khóc lóc với Trương Phi .

Phi giận điên người, vác xà mâu lên ngựa tới sát thành Ba Quận khiêu chiến.

Trên thành, tên bắn xuống , trăm miệng la mắng om sòm, nhưng không ai ra đối địch .

Phi đành nuốt giận quay về .

Hôm sau, Phi lại tới thách đánh, bỗng một mũi tên bắn trúng ngay vào chòm máo Phi.

Phi hét lên :

- Hỡi tên giặc già, ta thề sẽ ăn gan mi đó ! Rồi chờ hoài không ai chịu ra đánh, Phi lại lùi thủi quay về . Đêm đó Trương Phi nghĩ ngợi :

- Chửi mắng hoài, địch vẫn không chịu ra, biết làm sao . . . Chợt nghĩ ra một kế , hôm sau chỉ cho vài chục tên quân tới bên thành chửi mắng. Hôm sau nữa, cho quân đi bốn mặt đốn cây , phát cỏ tìm lối mà đi, không khiêu chiến nữa.

Nghiêm Nhan thấy vậy cũng nghi hoặc , sai ít quân ăn mặc như quân Kinh Châu lén ra ngoài thám thính . . Một bữa, khi quân kéo về , Phi mắng lên âm âm :

- Thằng giặc già Nghiêm Nhan làm ta tức chết mất !

Tức thời có mấy tên quân thừa lớn :

- Chúng tôi đã tìm ra lối tắt để đi khỏi nơi này rồi .

Phi quát thật to :

- Sao bây giờ mới nói . Canh ba đêm nay phải nhổ trại rút đi gấp .

Toán quân dò thám nghe được liền về báo với Nghiêm Nhan.

Nhan nói :

- Đoán không sai mà ! Rồi hạ lệnh canh hai thổi cơm, canh ba kéo ra ngoài thành vào rừng mai phục.

Đêm đó, quân Nghiêm Nhan ăn uống no nê rồi kéo ra đường nhỏ, mai phục bốn phía.

Nghiêm Nhan xuống ngựa cùng các tỳ tướng rình sẵn ở trong rừng .

Canh ba , quả nhiên quân Kinh Châu kéo tới, có Trương Phi dẫn đầu . Theo sau là đoàn xe nặng nề lục tục tiến.

Nghiêm Nhan ra lệnh nổi trống, quân Thục ủa xuống cướp xe. Đang mãi cướp , bỗng một cánh quân ào ào đổ tới, một đại tướng đi đầu chính là Trương Phi .

Nhan thúc ngựa xông vào , hai bên đánh rất hăng, Phi lừa dùng thế giả vờ hờ miếng cho Nhan sẵn vào chém, Phi vụt né nhanh như chớp , khiến Nhan quá đà hụt tay bị ngay Trương Phi tóm được dây buộc áo giáp bắt sống ! Thì ra tướng đi trước là Trương Phi giả, thế mới biết Trương Phi thực cũng biết dùng mưu nữa.

Về dinh , đao phủ điệu Nghiêm Nhan đến trước mặt . Trương Phi, hét lớn :

- Đại tướng đã tới, sao dám chống cự , hỡi tên giặc già kia !

Nhan chẳng sợ sệt mắng lại :

- Chúng bây thiệt là vô lễ bỗng dưng xâm phạm đất nước ta . Ta chỉ là tướng quân mất đầu chứ không phải là tướng quân đầu địch .

Phi lại quát tháo tả hữu mau đem ra chém.

Nghiêm Nhan cười :

- Tên thất phu kia, chém thì chém, việc gì mà tức giận điên rồ như thế. Quân lính dẫn Nghiêm Nhan đi. Nhan vẫn ung dung tươi tỉnh như không. . . Trương Phi vụt đổi giã làm vui , lật đật xuống thềm đuổi tả hữu lui ra, tạt tay cỡi trời, lấy áo mặc cho Nghiêm Nhan , đỡ ngồi lên cao , rồi cúi đầu tạ rằng :

- Tôi trót mạo phạm vừa rồi, dám mong lão tướng quân miễn chấp. Kẽ này đã nghe danh ngài là bậc hào kiệt trên đời rồi !

Nghiêm Nhan cảm nghĩa khí mà chịu đầu hàng.

Sau đó Nghiêm Nhan hiến kế tiến thẳng tới thành đô.

LỜI BÌNH

- Trước đây đã có hai vụ khai nước: Tào Tháo khai nước sông Tứ, yểm bực Hạ Bì, và khai nước sông Chương, yểm bực Kí Châu. Ở hồi này lại thấy một vụ khai nước nữa là vụ khai nước sông Phù, nhưng lại không xong. Trong truyện phải có việc thật, việc hư mới thú chứ nếu việc nào cũng thành công thì còn gì thú vị.

- Xem việc Bàn Thố bị tử trận mà biết rằng sau này Kinh Châu sẽ mất, và Vân Trường sẽ chết. Vì sao? Vì rằng Bàn Thố không chết thì Tây Xuyên hoàn toàn uỷ thác cho Bàn Thố, và Khổng Minh chẳng rời khỏi Kinh Châu. Giả sử trước kia việc thu Tây Xuyên được giao cho Khổng Minh, việc giữ Kinh Châu uỷ thác cho Bàn Thố thì dù Lữ Mông, Lục Tốn có mưu mô đến đâu đi nữa cũng không thể qua mặt Bàn Thố được. Cho nên, Kinh Châu mất, Quan Công chết không phải vì Lữ Mông giỏi mưu, Lục Tốn giỏi kế mà chính là vì Bàn Thố chết sớm vậy. Như thế có thể nói rằng: Khổng Minh khóc Bàn Thố cũng là khóc Kinh Châu và Vân Trường nữa.

- Do lòng ham tiến quá mạnh mà Bàn Thố lâm nguy. Lúc Bàn Thố chưa chết, tinh tú trên trời đã báo trước, rồi đến việc ngựa quỵ chân, thế mà Bàn Thố lại ngờ Khổng Minh ghen với mình muốn gấp rút lập công, để đến mỗi mang hại. Thật đáng tiếc. Than ôi! Tuy nói rằng số trời, nhưng cũng do người một phần lớn!

- Khổng Minh từ lúc ngồi trong lầu tranh vạch kế đã nói câu: "Đông hoà Tôn Quyền...". Nay rời Kinh Châu, giao lại cho Vân Trường vẫn không từ bỏ ý định ấy. Xem thế thì câu nói đó là một quốc sách mà Khổng Minh lúc nào cũng theo đuổi.

Tuy nhiên, cái nguy lúc này là Tôn phu nhân đã trở về Ngô, Tôn Quyền có thể liên kết với Tào Tháo.

Cứ như trận Nhu Tu, Quyền không viết thư cầu cứu Bị mà chỉ đưa thư cho Tháo để cầu giải binh, thì Quyền đã có ý hiệp với Tháo rồi. Tôn và Lưu lià nhau thì chưa đủ no, nhưng Tôn với Tào hiệp nhau thật là mối nguy hại. Như thế, nếu chỉ biết Bắc cự Tào Tháo mà không biết Đông hoà Tôn Quyền thì làm sao chống nổi.

- Trong đời Trương Phi được mấy chuyện thống khoái, như: trước đây Phi đánh đốc bưu, chửi mắng Lữ Bố, thét vang trên cầu Trường Bản, rồi chặn sông cướp A Đẩu. Tuy nhiên, những việc ấy chỉ có chứng tỏ cái dũng mà thôi. Đến như việc bắt sống Nghiêm Nhan ở hồi này mới tỏ được cái trí. Bắt Nghiêm Nhan đã giỏi, mà thu phục Nghiêm Nhan lại còn giỏi hơn. Hồi chưa có Khổng Minh thì Trương Phi dũng có thừa, còn trí thì thiếu. Sau khi Khổng Minh điều binh khiển tướng thì Trương Phi lại có đủ cả trí, dũng. Thế mới biết Khổng Minh là cái lò đào tạo nhân tài vậy. Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng.

- Đâu Nghiêm Nhan không bị chặt mà Nghiêm Nhan vẫn được đời sau tặng là "Đoạn đầu tướng quân". Bài "Chính khí ca" của Văn Thiên Tường có câu: "Vị Nghiêm tướng quân đầu...", và người đời Nguyên làm thơ có câu: "Trung như Thục tướng trăm Nhan thì...". Xem như thế thì cái trung nghĩa của Nghiêm Nhan đã được coi đời coi như đã mất giặc mà chết. Tuy không huỷ mình, nhưng không phải là kẻ tham sống.

© [HQD](#)